

Ze křtu kazety písní z muzikálu Tracyho tygr s kmotrou Evou Dřízgovou-Jirušovou

Eva Dřízgová-Jirušová se stala kmotrou písniček z muzikálu Tracyho tygr

Na snídani u Bezručů se křtilo

BŘETISLAV UHLÁŘ

OSTRAVA. Především dopoledne zažilo ostravské Divadlo Petra Bezruče malou slavnost.

Křtila se zde kazeta písniček z prvního původního českého jazzového muzikálu „Tracyho tygr“, který měl světovou premiéru 1. října v severomoravské metropoli právě u „Bezručů“ v režii Jiřího Seydlera. O velmi zdařilém představení i jeho protagonistech jsme už vás v deníku Svoboda podrobně informovali. Písně z muzikálu Tracyho tygr na motivy

stejnomené novely Williama Saroyana jsou dílem Vlastimila Šmídy (hudba) a Jiřího Joska (texty), který je současně také autorem libreta muzikálu. Na sedmnácti písničkách se pěvecky podílejí hlavní herečtí představitelé Richard Krajčo (Tracy), Markéta Viktorová (maminka), Lucie Záčková (Laura), Kateřina Krejčí (Viola), Norbert Lichý (Valora, Ringert), Michal Przebinda (Nimmo), Alena Šasínová-Polarczyk (dr. Scatterová) a Roman Harok (zřízenc), dáje sbory. To vše v hudebním nastudování Vlastimila Ondrušky a autora hudby – Vlastimila Šmídy ve velmi kvalitním pro-

vedení špičkových hudebníků. „Muzikál Tracyho tygr jsem viděla v premiéře a moc se mi líbil, věřím, že se na něho ještě jednou dostanu. Víím, co obnášelo pro herce zpívat hudbu, která není rytmicky rozhodně jednoduchá, vícehlasá. Mohla jsem trochu nahlédnout do zákulisí celé atmosféry nahrávky, proto víím, že se s tím museli vypořádat a strávili nad muzikou hodně času. Mám radost, že odvedli profesionální výkon v tom nejlepší smyslu slova, takže výsledek se dostavil. Myslím, že je doba, že se vše zaznamenal na kazetu. Proto i návštěvníci

divadla, když si kazetu zakoupí, se budou moci doma opět vrátit do nevěštné atmosféry muzikálu i tohoto divadla,“ řekla deníku Svoboda Eva Dřízgová-Jirušová, sólistka opery Národního divadla moravskoslezského, kmotra působilé nahrávky. V současné době často hostuje v pražském Národním divadle i tamní Státní opeře. Ostravané uvidí a uslyší skvělou sopranistku – mimo jiné – v premiéře Dvořákovy, která bude mít premiéru 25. listopadu v Divadle Jiřího Myrona, ale také ve Zlatém rounu v závěru letošního roku v zrekonstruovaném Divadle Antonína Dvořáka.

Inscenace u Bezručů potvrdila, že sázka na kvalitu se vyplácí

Světová premiéra
muzikálu
Tracyho tygr

LADISLAV VRCHOVSKÝ

Ostravská Divadelní společnost Petra Bezruče se zapsala do divadelních dějin. Učinila tak 1. října 2000, kdy uvedla ve světové premiéře původní český jazzový muzikál Tracyho tygr, napsaný na motivy novely Williama Saroyana. Autorem hudby je Vlastimil Šmída, mladý ostravský jazzman, člen skupiny The Gizd. Doufám ve zrod zvukového nosiče s melodiemi a songy z Tracyho

recenze

tygra, který má šance ztrhat rekordy trhu ve svém žánru, byť nenabízí vyložené slágy.

Libreto a texty písní napsal Jiří Josek. Vycházel důsledně z textu Saroyanovy novely, přičemž psal s cílem oslovení současného diváka. Scénu a kostýmy navrhla Marta Rozskoplová. Její „továrna na kávu“ z trubkového lešení umožňuje střídání prostředí, samoučelně neruší a v některých okamžicích se stává jedinečnou součástí režisérových „živých ob-

razů“. Velký podíl na úspěchu inscenace má choreografka Lenka Dřímálová i účinkující členové její taneční skupiny. Hudební nastudování Vlastimila Ondrušky se

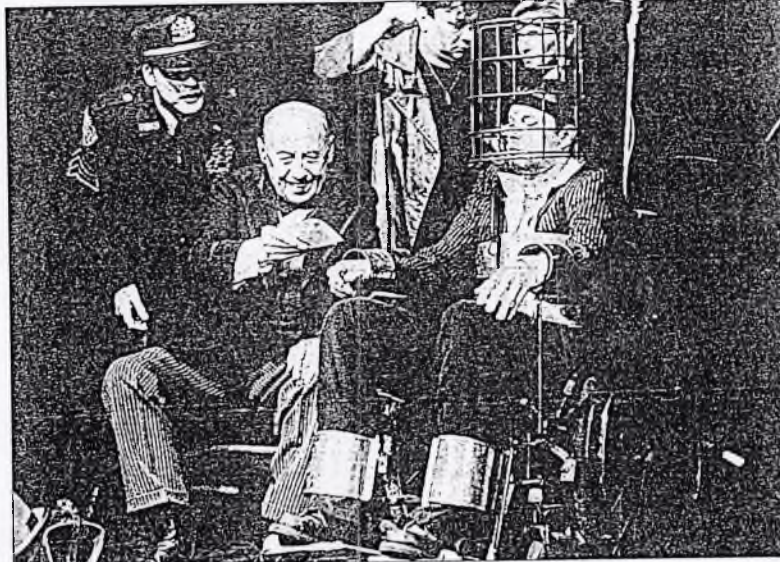
opírá o nevědění pěvecké schopnosti většiny divadelního souboru. Prim zde ovšem hraje Richard Krajčo v roli Thomase Tracyho. Tuším, že tento nevědění talen-

ovaný herec dlouho na oblastním jevišti nezůstane, po jeho výborném výkonu musí zákonitě následovat nabídky předních českých divadelních a muzikálových scén. A ještě jeden individuální výkon vzbudil potlesk na otevřené scéně, přičemž na to stačila jednovětá replika: Milan Sulc j. h. v roli profesora Pingitzera, to je ukázka vrcholného hereckého mistrovství.

I znalce ansámblu „bezručáků“ musela překvapit úroveň pěveckých a tanečních schopností souboru. Nebylo mnoho intonačních a pohybových problémů, naopak byla demonstrována schopnost procítěného a herecky obohaceného zpěvu.

Mezi malé píhy na kráse patří zbytečné aktualizace v rozhovoru policistů i banální „srážka s mříží“ či slovní hříčka „na to - NATO“. Režisér Jiří Seydler j. h. možná zbytečně rezignoval na možnost jinak než opakujícími se stmívačkami a aranžovanými hromadnými scénami řešit předěly mezi jednotlivými výstupy, což ve druhé půli poněkud retarduje tempo celku.

Ostravský Tracyho tygr je podán z pohledu a potřeb divadla roku 2000. Někomu může připadat v porovnání s předlohou málo poetický. Režisérovo vyznání lásky k jazzu pomocí obsazení skvělého saxofonisty Michala Závky do „němé“ role tygra a blýskavé zlato nástroje - symbolu je však poezii samo o sobě.

Richard Krajčo (vseďe vpravo) v roli Thomase Tracyho hraje v muzikálu prim, publikum však zaujal i Milan Sulc (vlevo) v roli profesora Pingitzera.
Foto LUCIE GURKOVA

OSTRAVSKÝ DEN, 12. 10. 2000, A. 13

Richard Krajčo září v roli Tracyho

V ostravském jazzovém klubu Parník pravidelně hraje skupina The Gizd. Její klavírista Vlastimil Šmída v jednotlivých skladbách světového i vlastního jazzového repertoáru hudebně komunikuje se saxofonistou Michalem Závky (toho si do své kapely již vloni vybral Peter Lipa). Vzájemně „rozhovory“ nástrojů v rukou těchto dvou muzikantů vylanuly v mé mysli právě v okamžiku, kdy jsem se dozvěděl, že Vlastimil Šmída skládá hudbu k Tracyho tygrovi a Michal Závka, že bude hrát tygra. Tito dva lidé totiž dokáží náladu, radost, bolest či úsměvy vyjádřit hudbou lépe než kdokoliv jiný.

Libreto Jiřího Joseka přesně vychází z literární předlohy: nejde o bezduché rýmovavky popových muzikálů, tady mají herci a zpěváci v rukou kvalitní scénář i texty písní. Jousek se zároveň s úspěchem snaží, aniž by ubližoval Saroyanovi, hovořit jazykem roku 2000. Mírně vysoká je ale i kvalita nastudování: zpěvu i stylizovaného tanečního pohybu. Není zde intonačních nejistot a gest či kroků mimo rytmus, zpěv je navíc patřičně herecky ozvláštněn, obohacen. V jediné části činoherní postavě profesora Pingitzera doslova září Milan Sulc j. h., jehož profesor psychiatrie je příkladem mimořádné lidskosti, laskavosti a moudrosti, byť jen v několika větlách.

Úspěch této inscenace stojí a padá s představitelům hlavní role Tracyho, Richardem Krajčem. Škoda jen, že autor hudby „neušil“ tomuto talentovanému herci, zpěvákovi a tanečnickovi alespoň jeden song „přimo na tělo“. Absence vyloženého „slágru“ je vlastně jediná chyba partitury.

Mohlo by se zdát, že Joskův a Šmídův Tracyho tygr je ve srovnání s literární předlohou málo poetický. Seydlerovo vyznání lásky jazzu skrze blýskavý kov saxofonu v rukou představitel „němé“ role tygra Michala Závky je však poezii samo o sobě.

LADISLAV VRCHOVSKÝ
Divadelní společnost Petra Bezruče
Ostrava - William Saroyan: Tracyho tygr.
Libreto a texty písní Jiří Jousek. Režie Jiří Seydler j. h., hudba Vlastimil Šmída, choreografie Lenka Dřímálová, výprava Marta Rozskoplová. Premiéra 1. října 2000.

DIVADELNÍ NOVINY, 5. 11. 14. 11. 2000, A. 4

V Ostravě má premiéru Tracyho tygr

O s t r a v a (jam) - Českou premiéru jazzového muzikálu Tracyho tygr libretisty a překladatele Jiřího Joska a skladatele Vlastimila Šmídy nabídne zítra Divadelní společnost Petra Bezruče. Projekt připravuje dramaturgyně Jana Pithartová a hostující režisér Jiří Seydler, hlavní roli ztvární Richard Krajčo. "Ukazujeme chlad a strojovitost velkoměsta," uvádí režisér a zároveň zdůrazňuje postavu tygra. "Není pro nás jen figurou, ale i láskou, vlastním srdcem příběhu," dodává. V představení nechává metaforickou postavu tygra "promlouvat" hudbou saxofonisty Michala Žáčka z ostravské jazzové skupiny The Gizd.

MF DNEŠ 30.9.2000

Hudební výraz, to je něco jako úsměv, říká Žáček

Ostrava - Jeden z nevyhledávanějších mladých ostravských hudebníků, saxofonista Michal Žáček se původně vůbec nechtěl stát muzikantem.

„Na konzervatoř jsem se hlásil proto, abych se stal hercem,“ přiznává osmadvacetiletý Žáček, který se dnes podílí na projektech špičkových muzikantů napříč hudebními žánry. Michal Žáček se objevil na koncertech, turné i deskách takových hudebních osobností jako Peter Lipa, Jana Kirschner, Richard Müller, Buty, Neřež a další.

Žáček, který se od šesti let věnoval flétně, využil tohoto svého umění při zkouškách na konzervatoř. „Bylo mi jasné, že na herectví je problém se dostat jen tak, a proto jsem využil toho,

co umím, s tím, že v druhém ročníku přestoupím. Měl jsem tak dost času se zorientovat a všimnout si té potřeby mých hereckých spolužáků být pořádkem vidět a slyšet a došlo mi, že tohle ve mně není,“ říká Žáček.

O jazzu, který se mu stal osudným toho tehdy moc nevěděl, a tak se poctivě věnoval pilování klasiky. „Všechno se mi spojilo koncem druhého ročníku při poslechu Lotoslowského, což je moderna 20. století. Tehdy jsem poprvé začal cítit podstatu hudby,“ vzpomíná. Jazz se učil z desek a koncertů zkušených muzikantů už tehdy zvучných jmen a prakticky pak se svou první skupinou Jojo. Žáčkovu hudební nadšení nemohlo ujít pozornosti okolí.

Pokračování na str. D3

0 až 13 °C, na horách 5 až 8 °C ● Čerstvá

*MF Dnes, kraj moravskoslezský
4.4.2002, s. D/1 + D/3*

Hudební výraz, to je něco jako úsměv, říká Žáček

Pokračování ze str. D1

Hudebníci oceňovali Žáčkův skutečný zájem o muziku. „V jazzové muzice jde většina věcí přirozenou cestou, protože jazzmani jsou velice přístupní. Některé generační rozdíly tady prakticky nefungují. Když ve vás něco je, jsou tady jam sessions, na kterých to můžete ukázat. Takhle vás normálně vezmou mezi sebe.“

Když poznal saxofon, byl už ze Žáčka externí učitel na lidové škole umění. Už tady ukázal mladý hudebník svou svébytnost. „Pro mě není prioritou naučit hned dokonalé technické zvládnutí skladby. Když v muzice není cítit srdce, je to jenom ste-

rilita. Problém pedagogů je v tom, že pořád musí vykazovat výsledky a prezentovat je na soutěžích. Ke každému tak přistupují jako k potenciálnímu virtuozovi a ne k individualitě. Vzpomínám si, jak mi říkali, že si jazzem zkazím nátisk nebo nezvládnou výraz.“

Výraz je podle Michala Žáčka něco jako úsměv, který má každý člověk jiný, individuální. „V dětech se proto snažím probudit především vztah k hudbě, radost z hraní. Samozřejmě, že cvičení je důležité, ale ne každému sedí totéž,“ je přesvědčen Žáček.

Michal Žáček si kromě pedagogiky vyzkoušel také hraní v jednom španělském baru. „Když ovšem člo-

vek dělá něco jen pro peníze, nedělá to dobře, nerozvíjí se,“ vysvětluje, proč s tímto způsobem obživy přestal. Po návratu do vlasti poněkud upustil od svého ortodoxního přesvědčení, že bude hrát pouze jazz, a zahrál si s kapelami různých žánrů - od folku až po rock. „Hodně mě to otevřelo, takže dneska už ani neumím nějak definovat škatulku jazz. Pro mě je důležitá dobrá hudba a to je pak jazz.“

V roce 1996 získal Michal Žáček jako jediný Moravan stipendium na prestižní Berkley School of Music ve Spojených státech amerických. Zároveň taky přišla nabídka hrát s Peterem Lipou, kterému odešel Andrej Šeban. Lipa si Žáčka vy-

zkoušel v akci rovnou bez přípravy a nabídl mu koncerty.

„Během nich mi došlo, že tohle je ta největší škola, které se mi může dostat. Amerika byla i v rámci stipendia hodně o penězích a nejistých výsledcích a já jsem nechtěl jen kvůli prestiži, kterou by mi tohle studium dalo, opouštět to, co mě duchovně živí. V Peterově nabídce byla vysoká škola v praxi a to mi sedí,“ vysvětluje Žáček své rozhodnutí zůstat doma.

Výsledky na sebe nenechaly dlouho čekat. S různými muzikanty, především ze Slovenska, hrál v Itálii, na Expu v Hannoveru, v Polsku, v Rakousku. Přitom založil vlastní kapelu The Gizd Q, která se prosadila s

nebyvalou razancí. Polovina skupiny našla uplatnění i v jiném stylu - ve scénické hudbě, kterou vytvořili například pro muzikál Tracyho tygr v Divadle Petra Bezruče. Do tygrovy role byl po předchozích zkušenostech z Kouzelných střečičků obsazen právě Michal Žáček se svým neodmyslitelným saxofonem. A tak se dostal k onomu původnímu herectví.

„Zpočátku jsem měl obavy, ale jsem tak trochu komediant, baví mě pracovat s mimikou a pohybem a vyjadřovat tím abstraktní věci, jako jsou emoce. Navíc nemusím mluvit, ale nahrazuji to hraním, které je pro mě přirozené. A to je ideální kombinace.“ říká o své herecké roli Žáček. **BEDŘICH ŠUBERT**

Divadelní glosář

Velké hry malých scén

Autoři referátů o premiéře Příběhu inženýra lidských duší podle Josefa Škvoreckého v brněnském Divadle Husa na provázku vytýkali inscenaci Ivo Krobota rozvleklost, a v podstatě nemožnost přenést na scénu rozsáhlý autorův úvahově epický text. Některé role se zdály být ještě nedostudované... Jenomže jak je Na provázku zvykem, dnes už vyznívá klíčové dílo Škvoreckého bibliografie zcela jinak. Konfrontování života tady od 40. do 60. let – a tam, v Kanadě let 70., kam si z vlasti po únoru 1948 i po srpnu 1968 odnesli početní emigranti své slovanské vlastnosti i specifické čecháčkovství, vyznívá již uceleně, soudržně. Inscenátoři celek prostříhali, jednotlivé epizody zpřesnili, herecké výkony se vyjasnily. Příběhu nadále dominuje Eva Vrbková v roli fabričky Nadi, první lásky Dannyho (Jan Kolařík alternuje s Janem Zrzavým), později profesora Smiřického (Petr Oslzlý). Vrbková dokázala z tragické postavy vykresat charakter, má k tomu výborné herecké dispozice s darem velkého rozpětí od grotesky k jemným polohám dívčí charakteristiky.

Jemné předivo jazzové muziky Vlastimila Šmídy zdobí muzikál Tracyho tygr na motivy stejnojmenné novely Williama Saroyana. Libreto a texty písní napsal pro ostravské Divadlo Petra Bezruče její překladatel Jiří Josek. Režie poetického příběhu o vzdoru mládí a zoufalého hledání lásky se ujal Jiří Seydler. Je třeba podotknout, že čistý jazzový muzikál se u nás neobjevuje nijak často, možná vůbec poprvé. Ostravští herci, z nichž mnozí u Bezručů před časem úspěšně hráli také příběh s písněmi Cikáni jdou do

nebe, obstojně zpívají a pohřební song Alelujá má všechny rysy možné hitovky (muzikál již divadlo vydalo na CD).

Pro titulní roli mají u Bezručů dobře disponovaného Richarda Krajčo, který již před rokem překvapil jako jeden z nejmladších Hamletů české divadelní historie. Z jeho spoluhráčů s ním drží krok Markéta Viktorová nebo Lucie Žáčková (Laura), Tygra hraje beze slov, vyjadřuje se pouze hudbou, Michal Žáček.

Hry Thomase Bernharda oč méně se hrají v Rakousku, kde si autor jejich uvádění po smrti zakázal kvůli rozchodu s politikou země, která pod křídla poválečného rozkvětu zahrнула i příkrývku nad neblahou nacistickou minulostí, o to víc se za-

bydlují na českých scénách. Jeden z jeho výrazných textů, osvětlující, proč k Bernhardově rozluce s vlastí došlo – totiž Před penzí –, se hraje v Divadle Kolowrat ND Praha.

Bernhardův Rudolf Höller je maloměstským tichošlápem. Dokonce ekologicky myslícím, fabrika by mohla smradit

i pod jeho okny, jež před náckovskými výlevy bratra obě sestry Vera a Clara zavírají, aby sousedi neslyšeli. Každoročně s narozeninami obléká ale, aby zavzpomínal na zhasenou kariéru, tento ctihodný občan uniformu důstojníka, která v něm oživuje plamen idejí třetí říše.

V rolích Höllerových sester se představily Eva Salzmanová a Kateřina Burianová, hlavní postavu vytvořil v jednom z nejlepších hereckých výkonů loňského roku Jiří Štěpnička – pokolikáté již. Přesto mu herecká výroční ocenění dosud unikají.

(TOF)

Tracyho tygr: Zleva Norbert Lichý (Nimmo), Marcela Čapková (Novinářka), Milan Šulc (Psychiatr), Alena Sasínová-Polarczyk (Psychiatr) a Richard Krajčo (Thomas Tracy)

SNIMEK: IVO TOUFAR